

ՀՀ ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտե
Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 11/4

31 մայիսի 2016 թ.

Քննարկվեց «Գաֆէսճեան թանգարան» հիմնադրամի տնօրեն Վահագն Մարաբյանի գանգատը «Զվարթնոց» ՏՄ պետի տեղակալի վարչական տույժ նշանակելու մասին 10.03.2016թ-ի թիվ 10/11 որոշման դեմ:

Վահագն Մարաբյանի գանգատում բերված փաստարկները.

«Զվարթնոց» ՏՄ պետի տեղակալի վարչական տույժ նշանակելու մասին 10.03.2016թ-ի թիվ 10/11 որոշումը կայացվել է ՀՀ օրենսդրության պահանջների խախտմամբ, այն ենթակա է վերացման, հետևյալ պատճառաբանությամբ.

1. Արտոնության օրենքի 3-րդ հոդվածի համաձայն՝ «Գաֆէսճեան թանգարան» հիմնադրամն իր գործունեության հետ կապված մշակութային արժեքները և արվեստի առարկաները կարող է առանց ժամկետային և այլ սահմանափակումների և վճարների (բացառությամբ մաքսավճարի) ժամանակավորապես ներմուծել Հայաստանի Հանրապետություն և վերաարտահանել Հայաստանի Հանրապետությունից:

Միության մաքսային օրենսգրքի 370-րդ հոդվածի 6-րդ կետի համաձայն «6. Այն ապրանքները, որոնք մինչև սույն Օրենսգիրքն ուժի մեջ մտնելը ձևակերպված են եղել Բելառուսի Հանրապետությունում և Ռուսաստանի Դաշնությունում «ժամանակավոր ներմուծում» և «ժամանակավոր արտահանում», Ղազախստանի Հանրապետությունում «ապրանքների և տրանսպորտային միջոցների ժամանակավոր ներմուծում» և «ապրանքների և տրանսպորտային միջոցների ժամանակավոր արտահանում» մաքսային ռեժիմներով, սույն Օրենսգիրքն ուժի մեջ մտնելու օրվանից ճանաչվում են որպես, համապատասխանաբար, «ժամանակավոր ներմուծում (թույլտվություն)» և «ժամանակավոր արտահանում» մաքսային ընթացակարգով ձևակերպված ապրանքներ: Այդ ապրանքների նկատմամբ կիրառվում են սույն Օրենսգրքի և (կամ) Մաքսային միության մաքսային օրենսդրության այլ ակտերի դրույթները հաշվի առնելով սույն հոդվածի երկրորդ և երրորդ մասերը:

«ժամանակավոր ներմուծում (թույլտվություն)» մաքսային ընթացակարգը գործում է մինչև ապրանքները «ժամանակավոր ներմուծում» («ապրանքների և տրանսպորտային միջոցների ժամանակավոր ներմուծում») մաքսային ռեժիմով ձևակերպելու ժամանակ սահմանված՝ ժամանակավոր ներմուծման ժամկետների լրանալը՝ հաշվի առնելով սույն Օրենսգրքի 280-րդ հոդվածով նախատեսված ժամկետների սահմաններում դրանք երկարաձգելու հնարավորությունը:

«ժամանակավոր արտահանում» մաքսային ընթացակարգը գործում է մինչև ապրանքները «ժամանակավոր արտահանում» («ապրանքների և տրանսպորտային միջոցների ժամանակավոր արտահանում») մաքսային ռեժիմով ձևակերպելու ժամանակ սահմանված՝ ժամանակավոր արտահանման ժամկետների լրանալը հաշվի առնելով սույն Օրենսգրքի 288-րդ հոդվածին համապատասխան դրանք երկարաձգելու հնարավորությունը:»:

Ակնհայտ է, որ մինչև Մաքսային միության օրենսգրքի գործողությունը, Հայաստանի Հանրապետությունում գործող ՀՀ մաքսային օրենսգիրքը նույնպես սահմանում էր «ժամանակավոր ներմուծում» մաքսային ռեժիմը, որը ուներ նույն նշանակությունը: Նորմում օգտագործվող «ժամանակավոր» բառը հուշում է, որ ապրանքը Հայաստան է ներմուծվել ոչ մշտապես: Այդ նույն օրենսգրքի տրամաբանության ներքո Արտոնության օրենքը սահմանել էր Հիմնադրամի համար անժամկետ «ժամանակավոր ներմուծում» ռեժիմը:

Հատկանշական է, որ մաքսային մարմինը հակասություն չի արձանագրել ՀՀ մաքսային օրենսգրքի և Արտոնության օրենքի միջև և Արտոնության օրենքը կիրառել է անվերապահորեն, միայն լուծելով տեխնիկական դժվարությունները:

Այժմ, Մաքսային միության մաքսային օրենսգրքի և Արտոնության օրենքի միջև, նույն տրամաբանությամբ, չի կարող հակասություն լինել:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ նախագահի առաջին տեղակալի 03.07.2012թ. վարչական ակտը վկայում է, որ հայտարարագրման ավտոմատ համակարգում տեխնիկապես հնարավոր առավելագույն ժամկետի ավարտի դեպքում ավտոմատ պետք է երկարաձգել վերոհիշյալ ժամկետը տեխնիկապես հնարավոր առավելագույն ժամկետով: Սա նշանակում է, որ վարչական մարմինը, խնդրին իրավական գնահատական տալով լուծման համար ուշագրավ է համարել միայն տեխնիկական հարցը, որը չի կարող իրավական ազդեցություն ունենալ Հիմնադրամի և վարչական մարմնի փոխհարաբերություններում:

Վերը նշվածի հիման վրա կարող ենք փաստել, որ Մաքսային միության օրենսգիրքը թույլ է տալիս մինչև օրենսգիրքն ուժի մեջ մտնելը «ժամանակավոր ներմուծում» ռեժիմով ներմուծված ապրանքները ժամանակավոր պահել, մինչև ներմուծման ժամանակ սահմանված ժամկետի ավարտը:

Արտոնության օրենքը սահմանել է «ժամանակավոր ներմուծում» ռեժիմի ժամկետը անժամկետ: Սա իր հերթին նշանակում է, որ Արտոնությունների օրենքի 3-րդ հոդվածով սահմանված դրույթները չեն կարող հակասել Մաքսային միության օրենսգրքով սահմանված դրույթներին, հետևաբար ենթակա են կիրառման մաքսային մարմնի կողմից:

C-17152 ԲՄՀ-ով Հիմնադրամի կողմից ժամանակավոր ներմուծված արվեստանմուշների ձևակերպման հարցի իրավական կարգավորում սահմանված է Արտոնությունների օրենքի 3-րդ հոդվածով, իսկ տեխնիկական հարցերի կարգավորումները տրվել են ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ նախագահի առաջին տեղակալի կողմից 03.07.2012թ. ընդունված վարչական ակտով, որի համաձայն՝ հիմնադրամի արվեստանմուշների ժամանակավոր ներմուծման ձևակերպման տեխնիկապես հնարավոր ժամկետի ավարտի դեպքում այդ ժամկետը ավտոմատ երկարաձգվում է տեխնիկապես հնարավոր առավելագույն ժամկետով: Հետևապես, C-17152 ԲՄՀ-ով հիմնադրամի կողմից ժամանակավոր ներմուծված թանգարանային արվեստանմուշների ժամկետը 02.12.2015թ.-ին ավարտվելու մասին Որոշմամբ նշելը անհիմն է, քանի որ դրանց ներմուծումը առանց ժամկետային սահմանափակման է եղել, որը համապատասխան մաքսային ձևակերպում է ստացել, իսկ տեխնիկապես որևէ ժամկետի երկարաձգումը պետք է կրեր ավտոմատ բնույթ, այսինքն, առանց տնտեսվարող սուբյեկտի, այդ թվում՝ Վահագն Մարաբյանի, որպես հիմնադրամի գործադիր մարմնի ղեկավարի միջամտության:

Այլ կերպ ասած մինչև Մաքսային միության օրենսգրքի գործողությունը ներմուծված ապրանքների վրա այն չի կարող տարածվել:

2. «Միջազգային պայմանագրերի մասին» ՀՀ օրենքի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 3-րդ կետերի, «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի 4-րդ մասի, «Մաքսային կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքի (ուժի մեջ է մտել 02.01.2015թ-ն) նորմերից հետևում է, որ «Մաքսային միության մաքսային օրենսգրքի մասին» պայմանագիրը չի կարող գերակայություն ունենալ ՀՀ ազգային ժողովի կողմից վավերացված օրենքների նկատմամբ, իսկ հակասությունների դեպքում, հարցը պետք է լուծվի «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ և 7-րդ մասերի լույսի ներքո: Նշված իրավանորմերի դրույթներից հետևում է, որ Որոշման ընդունման հիմքում չէր կարող դրվել ՀՀ ՖՆ փոխնախարարի 21.12.2015թ. թիվ 06/3-2/1010266 գրությունը և այն հիմնավորումը, որի համաձայն Մաքսային միության օրենսգրքի և Արտոնությունների օրենքով սահմանված դրույթների հակասության դեպքում պետք է գործեն Մաքսային միության օրենսգրքով սահմանված դրույթները, իսկ Արտոնությունների օրենքով սահմանված դրույթները 02.01.2015թ-ից չեն գործում:

ՀՀ մաքսային օրենսգրքի 199-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված սանկցիայի կիրառման համար անհրաժեշտ է ՀՀ ներմուծված ապրանքները և տրանսպորտային միջոցները սահմանված ժամկետում չարտահանելու փաստի առկայություն:

Սույն պարագայում հիմնադրամը ներմուծված արվեստանմուշների արտահանման ժամկետների խախտում թույլ չի տվել, հետևաբար դրանով նախատեսված սանկցիան Վահագն Մարաբյանի նկատմամբ կիրառելի չէ, ինչը նշանակում է, որ սույն պարագայում գործ ունենք օրենքի սխալ կիրառման հետ:

3. Ֆիզիկական անձ Վահագն Մարաբյանը ապրանքները մեկ տարվա ժամկետում արտահանելու պարտավորություն չի ունեցել, հետևաբար նա չէր կարող վարչական պատասխանատվության ենթարկվել:

ՀՀ մաքսային օրենսգրքի 199-րդ հոդվածի 1-ին մասով պատասխանատվություն է նախատեսված արտահանման պարտավորություն ստանձնած անձի նկատմամբ: Ֆիզիկական անձ Վահագն Մարաբյանը չի ստանձնել այդպիսի պարտավորություն: Ավելին, նա չի եղել ՔՄՀ ստորագրող անձը:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ գլխով գանգատաբերը խնդրում է անվավեր ճանաչել (վերացնել) «Զվարթնոց» ՏՄ պետի տեղակալի վարչական տույժ նշանակելու մասին 10.03.2016թ-ի թիվ 10/11 որոշումը:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության:

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ ՀՀ ֆինանսների նախարարության «Զվարթնոց» տարածաշրջանային մաքսատան պետի տեղակալը, վերանայելով «Գաֆէսճեան թանգարան» հիմնադրամի տնօրեն Վահագն Ռուբենի Մարաբյանի կողմից մաքսային կանոնների խախտում կատարելու վերաբերյալ նյութերը պարզել է, որ 30.10.2012թ. թիվ C-17152 (Լ-15643 առ 30.10.2012թ.) մաքսային հայտարարագրով «Ժամանակավոր ներմուծում» մաքսային ռեժիմով 365 օր ժամկետով, «Գաֆէսճեան թանգարան» հիմնադրամի անունով հայտարարագրվել է 2 տեղ, 123 կգ. քաշով, թվով 2 հատ թանգարանային արվեստանմուշ:

Գործում առկա նյութերից հետևում է, որ 30.10.2012թ. թիվ C-17152 Լ-15643 մաքսային հայտարարագրով «Ժամանակավոր ներմուծում» մաքսային ռեժիմով մինչև 02.12.2015թ. ներառյալ ժամկետով «Գաֆէսճեան թանգարան» հիմնադրամի անունով հայտարարագրվել է 2 հատ թանգարանային արվեստանմուշ, սակայն ընկերության տնօրեն Վահագն Մարաբյանը սահմանված ժամկետում չի ապահովել բեռի վերաարտահանումը, չի հանձնել այն մաքսային մարմինների պատասխանատու պահպանությանը, ինչպես նաև չի ապահովել դրա վերահայտարարագրումը «Մաքսային պահեստ» մաքսային ընթացակարգով: Այսինքն՝ Վահագն Մարաբյանը թույլ է տվել մաքսային օրենսգրքի 199-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված մաքսային կանոնների խախտում: Համաձայն «Զվարթնոց» մաքսատան մաքսային ձևակերպումների բաժնի պետի կողմից 09.02.2016թ.-ին տրամադրած տեղեկության, վերը նշված ապրանքը խախտման օրվա՝ 02.12.2015թ.-ի դրությամբ «Բաց թողնում ներքին սպառման համար» մաքսային ընթացակարգով հայտարարագրման ժամանակ կառաջանա 1.280.185 ՀՀ դրամ մաքսային վճարների վճարման պարտավորություն:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով «Մաքսային կարգավորման մասին» ՀՀ 17.12.2014թ. 241-Ն օրենքի 259-րդ հոդվածի ուժով գործող ՀՀ Մաքսային օրենսգրքի 206-րդ և Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսգրքի 14-րդ, 32-րդ ու 234-րդ հոդվածներով «Զվարթնոց» ՏՄ պետի տեղակալի կողմից 10.03.2016թ-ին կայացվել է

վարչական տույժ նշանակելու մասին թիվ 10/11 որոշումը, որով Վահագն Ռուբենի Մարաբյանը ՀՀ Մաքսային օրենսգրքի 199-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված մաքսային կանոնների խախտում կատարելու համար ենթարկվել է վարչական պատասխանատվության՝ գումարով 640.093 դրամի չափով:

Վերոգրյալի կապակցությամբ հարկ է նշել հետևյալը.

«Գաֆէսճեան թանգարան» հիմնադրամին հարկային, մաքսային և պարտադիր վճարների գծով արտոնություններ տրամադրելու մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի համաձայն՝ «Գաֆէսճեան թանգարան» հիմնադրամն իր գործունեության հետ կապված մշակութային արժեքները և արվեստի առարկաները կարող է առանց ժամկետային և այլ սահմանափակումների և վճարների (բացառությամբ մաքսավճարի) ժամանակավորապես ներմուծել Հայաստանի Հանրապետություն և վերաարտահանել Հայաստանի Հանրապետությունից:

Միաժամանակ, «Հայաստանի Հանրապետության՝ «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» 2014 թվականի մայիսի 29-ի պայմանագրին միանալու մասին» պայմանագրի (այսուհետ՝ Պայմանագիր) 3-րդ հավելվածի 24-րդ կետով սահմանված է, որ մինչև Պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելը՝ «Ժամանակավոր ներմուծում» մաքսային ռեժիմով ձևակերպված ապրանքների նկատմամբ կիրառվում է մաքսատուրքերի, հարկերի վճարումից լրիվ պայմանական ազատում: «Ժամանակավոր ներմուծում (ընդունում)» մաքսային ընթացակարգը գործում է մինչև ապրանքները «Ժամանակավոր ներմուծում» մաքսային ռեժիմով ձևակերպելու դեպքում սահմանված՝ ժամանակավոր ներմուծման ժամկետների լրանալը՝ հաշվի առնելով Մաքսային միության մաքսային օրենսգրքի 280-րդ հոդվածով նախատեսված ժամկետների սահմաններում դրանք երկարաձգելու հնարավորությունը:

Հաշվի առնելով վերը շարադրված դրույթները և այն, որ «Գաֆէսճեան թանգարան» հիմնադրամի կողմից մինչև Պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելը ներմուծված մշակութային արժեքները և արվեստի առարկաները «Ժամանակավոր ներմուծում» մաքսային ռեժիմով ձևակերպվել են առանց ժամկետային սահմանափակման, նշված ապրանքների նկատմամբ Պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո «Ժամանակավոր ներմուծում (ընդունում)» մաքսային ընթացակարգը շարունակում է գործել առանց ժամկետային սահմանափակման՝ մաքսատուրքերի, հարկերի վճարումից լրիվ պայմանական ազատմամբ:

Ելնելով վերոգրյալից՝ Հանձնաժողովը գտնում է, որ քննարկվող դեպքում «Զվարթնոց» ՏՄ պետի տեղակալի վարչական տույժ նշանակելու մասին 10.03.2016թ. թիվ 10/11 որոշումն իրավաչափ չէ, հետևապես ենթակա է բեկանման:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով հանձնաժողովը

ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Է՝

Բեկանել «Զվարթնոց» ՏՄ պետի տեղակալի վարչական տույժ նշանակելու մասին 10.03.2016թ-ի թիվ 10/11 որոշումը, իսկ գործը կառնել

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ